

Perspectief voor mengteelten met erwten

Durk Durksz en Bert Philipssen

Mengteelten van gras met erwten en graan met erwten staan volop in de belangstelling. Naast gras en maïs veel zetmeel- en eiwitrijk voer van eigen grond oogsten, is de wens. In het oktobernummer is de voederwaarde van gras/erwten belicht, nu meer over de teeltaspecten. Welke bemesting is nodig, hoe en wanneer zaaien. In dit artikel zijn de ervaringen van onze Praktijkcentra nadrukkelijk meegenomen.

Graan-erwten of gras-erwten?

Graan-erwten en gras-erwten worden geteeld om een zetmeel- en eiwitrijk gewas te oogsten. Erwten bij het graan mengen geeft een wat hogere opbrengst, voederwaarde en eiwitgehalte. Gras met erwten geeft een wat lagere opbrengst, maar een nog hogere voederwaarde en eiwitgehalte. Zie tabel 1.

Na gras-erwten blijft een grasmat over die jarenlang mee kan gaan. Goede zaaibedbereiding en minimale insporing zijn dus

gewenst. Na graan-erwten is na de oogst een grondbewerking en inzaai nodig om een nieuwe grasmat te krijgen. Graan-erwten en gras-erwten zijn dus geschikt als tussenteelt bij graslandvernieuwing. Bijzaaien van erwten bij voorjaarsinzaai van grasland lijkt gunstig te zijn. Het ingezaaide gras heeft minder last van een schrale en drogere periode in het voorjaar en de zomer.

Als akkerbouwer gaan werken!

Graan-erwten en gras-erwten kunnen op vrijwel alle grondsoorten worden geteeld. Op veengrond wordt het niet aangeraden. Een goede structuur en goede ontwatering zijn absoluut nodig. Een te fijn zaaibed geeft meer kans op verslemping van de grond. Te grof is nadelig voor de opkomst. De periode van zaaien is ruim: vanaf half maart tot en met april. Een goede bewerkbaarheid van de grond is belangrijker dan vroeg zaaien. Op kleigrond moet u in het najaar klaar zijn met de hoofdgrondbewerking. Dit geeft doorgaans een goede kruimelige grond die voldoende bezakt is. Als de grond nog niet bewerkt is, moet u in een zo kort mogelijke periode de grond bewerken, bemesten en zaaien. Dit om te voorkomen dat de kleigrond uitdroogt en de kluiten te hard worden om een goed zaaibed te krijgen. Op zandgrond kunt u dit voorjaar de grond bewerken,

Tabel 1 Gemiddelde voederwaarde graan/gras-erwten, graskuil en snijmais

	Gras-erwten	Graan/erwten	Snijmais	Graskuil
Droge stof	390	340	332	464
VEM	960	860	953	873
DVE	63	50	48	74
OEB	45	27	-31	52
RE	170	143	74	177
Zetmeel	190	220	341	0
Suiker	<12	<12	<12	80

Bron: Eigen cijfers Praktijkonderzoek, CVB-tabel

zodanig dat u een stevige goed bezakte bouwvoor krijgt. Dit kan door de bouwvoor vier tot zes weken te laten bezakken of kort voor de zaai te werken met ploeg met vorenpakker.

Zuinig met bemesten

Graan en gras-erwenteelt vraagt een goede bemesting. De benodigde hoeveelheid stikstof komt voor een belangrijk deel uit de stikstofbinding door de bacteriën in de wortelknolletjes van de erwt.

Een gift van 40 – 60 kg stikstof, 100 – 120 kg fosfaat en 120 kg kali per hectare is voldoende. Afhankelijk van de soort en de hoeveelheid en de samenstelling van de mest is het zinvol om aanvullend met kunstmest te bemesten (zie tabellen 2 en 3). Na de oogst van het gewas kunt u het gras verder normaal bemesten.

Tabel 2 Bemesting graan/gras-erwten (in kg/ha) met 20 kuub runderdrijfmest*

	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Behoefte	40-50	100-120	120
Gift:			
20 kuub RDM	44	32	123
175 kg Tripelsuper		79	

* Drijfmest wordt na het ploegen aangewend en direct ingewerkt

Tabel 3 Bemesting graan/gras-erwten (in kg/ha) met 10 kuub vleesvarkensmest*

	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Behoefte	40-50	100-120	120
Gift:			
10 kuub VDM	40	40	72
150 kg Tripelsuper		68	
100 kg Kali 60			60

* Drijfmest wordt na het ploegen aangewend en direct ingewerkt

Een hogere drijfmestgift is niet aan te raden, in verband met de grotere kans op legering van de erwten. Houd bij de wijze van drijfmest uitrijden rekening met werkingscoëfficiënt. Bij een lage fosfaattoestand van de grond zal de gift tripelsuper met 50 kg/ha verhoogd moeten worden.

De pH zal minimaal 5,0 moeten zijn. Op kleigrond is een hogere pH (6,0) gewenst.

Zaaien / zaaidiepte

De zaaidiepte is voor gras en erwten verschillend. Erwten vragen een zaaidiepte van 3-4 centimeter. In lossere grond en daar waar vogelvraat verwacht wordt is het beter om op 5-6 cm diepte te zaaien. Granen, gras en grasklaver kunt u op de normale diepte zaaien (1-1,5 cm). Graan-erwten kan in één werkgang op 3-4 cm. U zaait veelal in twee werkgangen. Een dubbele zaaimachine heeft de voorkeur.

Gewasbescherming

Op percelen met een lage onkruiddruk is een onkruidbestrijding vaak niet nodig. Op zandgrond en op gronden met een hoge onkruiddruk is een bestrijding wel nodig. Dit is ook de ervaring op Praktijkcentrum Cranendonck. Er is geen bespuiting toegepast, terwijl dat wel nodig was. Met als gevolg een lagere opbrengst en een duidelijk tegenvallende voederwaarde. Het middel bentazon (Basagran) kan kort na de zaai worden ingezet als het onkruid nog zeer klein is. Dan kan ook gewerkt worden met een lage dosering. Op Aver Heino gaf graan/erwten een iets betere onderdrukking van het onkruid dan gras/erwten.

Conclusie

Mengteelten van graan-erwten en gras-erwten kunnen een goede tussenvrucht zijn bij graslandvernieuwing. De gewassen hebben een goede productie (7 – 9 ton droge stof) met meer zetmeel dan alleen gras, met een iets lager tot gelijk RE-gehalte. De voederwaarde van graan-erwten is lager, maar met meer structuur dan gras en gras/erwten. Bij de teelt van gras-erwten moet u veel aandacht besteden aan de ligging van het zaai-bed, omdat het grasgewas na de oogst van de mengteelt als blijvend grasland nog jaren mee moet gaan.